

ПРОТОКОЛ

София, 15.05.2019 г.

от Обществено обсъждане

на проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за балансиране на пазара на природен газ

Днес, 15.05.2019 г. от 10:38 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Ремзи Осман, Александър Йорданов, Владко Владимирев, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно протокол от закрито заседание № 70/08.05.2019 г., т.2, за участие в общественото обсъждане на проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с природен газ са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия и организации на потребители.

Докладът и проектът на нормативен акт са изготвени от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Ромен Кишкин, Милен Димитров, Пламен Кованджиев, Дарина Кавалова, Снежана Станкова, Милко Шошков, Сирма Денчева, Ваня Василева.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-27/08.05.2019 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на енергетиката, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, „Петрокелтик“ ООД, „Проучване и добив на нефт и газ“ АД и „Булгартрансгаз“ ЕАД.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-н Никола Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Марин Филиповски – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД;
- г-н Кирил Темелков – член на Българска газова асоциация;
- г-н Константин Делисивков – изпълнителен директор на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори;
- г-н Данаил Диков – ръководител сектор в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Министерство на енергетиката, Българска асоциация природен газ, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, „Петрокелтик“ ООД и „Проучване и добив на нефт и газ“ АД не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъства:

- г-н Кирил Равначки – изпълнителен директор на Газов хъб «Балкан».

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

В същия ред, в който взеха думата участниците в първото обществено обсъждане, започвам да давам думата и сега.

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

„Булгаргаз“ ЕАД отново ще се възползва от двуседмичното право за предоставяне на писмено становище по предложения проект на Правила за балансиране на пазара на природен газ. Тук ще отбележа само едно нещо, а именно предхождането на въвеждането на входно-изходния модел публични консултации и обществено обсъждане на промените. „Булгаргаз“ ЕАД нееднократно изразява становище, че със същите следва да бъдат регламентирани отговорностите на оператора, които и до момента не съдържат начисляване на дисбаланси на ползвателите на мрежата – по причини, свързани с действие или бездействие на оператора. От въвеждането на входно-изходния модел операторът прави изключително много, но ние тук нееднократно сме го подчертавали това нещо, но все пак не е това, което бихме искали да виждаме. Продължава да се получават ситуации, които... разбираме и тяхното техническо естество, но се получават ситуации, в които предоставената ни информация за дневен дисбаланс и окончателните дисбаланси се отличават като номинал в пъти, а и най-лошото е, че са с обратен знак. Считаме, че трябва да се въведе механизъм, който да не позволява ползвателите на мрежата да търпят загуби благодарение на предоставена невярна информация. Още един път подчертавам, че колегите от „Булгартрансгаз“ ЕАД направиха изключително много през този период, но продължаваме да се натъкваме на такива ситуации.

Кирил Темелков – член на Българска газова асоциация:

Ние започнахме много активно да даваме повече като предложения и критики. Да кажа все пак, че ние подкрепяме действията и по отношение на трите документа на Комисията. Има много голяма крачка напред. Ясно е, че ние това трябва да го направим, за да спазим европейските изисквания и в това отношение имате пълната ни подкрепа като асоциация. Съжалявам, че веднага се включваме в най-проблемната част, но в дискусиата се ражда истината. Ние считаме, че с това ще бъдем най-полезни за взимане на правилното решение от страна на Комисията. По отношение на самата наредба някои неща, които от предишното ми изказване са приложими за нея, но най-вече подкрепяме това, че трябва да се даде възможност на ползвателите да управляват балансирането чрез виртуалната търговска точка и тук отношенията вече ще бъдат изяснени. Детайлите, които са по този документ, тъй като те наистина са много технически, ще ги представим в 14-дневния срок.

Константин Делисивков – изпълнителен директор на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори:

Както и г-н Темелков каза, ние на обществени обсъждания забравяме хубавото и се концентрираме върху нашите искания, но е факт, че сме направили голяма крачка напред. По конкретния документ. Това, което е интересно за потребителите е как ще имаме възможност да оптимизираме балансирането. Затова е много важно да имаме точна информация, за да се предприемат корективни действия в конкретната посока. Второ. Важно е да оценим трансакционните разходи покрай платформата за търговия, т.е. там предвиждат ли се някакви такси за участие, за сключване на сделки, имаме ли някаква яснота по тази линия. Ще вхидираме и становище по целия документ.

Кирил Равначки – изпълнителен директор на ГХ „Балкан“:

До известна степен ще повтoря това, което казах и за предходния документ. Ние считаме, че изменението на Правилата за балансиране до голяма степен ще допринесе за развитието и продажба на краткосрочни стандартизирани продукти на платформата, които ще гарантират оптималното управление на балансовите портфейли и ще гарантират такива ценови сигнали, които ясно да показват формирането на т. нар такси за дисбаланс. Ще запазим правото си в 14-дневен срок да изразим становище.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Преди да дам думата на представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД. От залата има ли желание за друго изказване?

Минко Пейковски – представител на „Овергаз Мрежи“ АД:

Благодаря за направения коментар от г-н Йорданов във връзка с ликвидността на евентуалната бъдеща платформа. Въпросът, който имаме от „Овергаз Мрежи“ АД, е свързан в тази посока. В съседната ни държава Румъния всеки, който внася природен газ е задължен да реализира определен обем на тамошната енергийна борса, което се надяваме да бъде платформата, която в момента създаваме. Предвиждат ли се подобни изисквания спрямо доставчиците в България, какъвто към момента е „Булгаргаз“? Това е първият ми въпрос без който ликвидност, наистина съм съгласен с г-н Йорданов, няма как да бъде постигната. Вторият ми въпрос е свързан със споменатите затворени системи. Затворени системи - като определение е дадено в директивите и в европейските регламенти. За съжаление нито един от гроздовете в страната не може да бъде такава система. Това са газоразпределителни мрежи и ако бъдат третирани като такива този, който трябва да определя обемите в тези точки е лицензиантът, който има съответната лицензия.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Да попитам дали има друг, който желае да вземе думата...

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

Нееднократно колегите поставят въпроса за ликвидността и в това число за т. нар. газ релийз програми. Дават се различни примери със съседни нам страни. Позицията на „Булгаргаз“ ЕАД по този въпрос е, че всичко трябва да бъде изключително добре прецизирано в условията на българския пазар. Взимането на едни такива решения трябва да бъде обосновано. В същото време наблюдаваме едно раздвижване на пазара, което с всяка година става все по-осезаемо и по-осезаемо. Считаме, че може би правилният път е да оставим пазара сам да реши какво да се случва.

Кирил Темелков – член на Българска газова асоциация:

Тъй като темата, която се захвана е вече малко по-различна от темата, която обсъждахме, но да изразя отношение и към нея. Всъщност подкрепяме освобождаването на количества към платформата. Тук искам да благодаря и на г-н Йорданов, защото

всички неща, които той постави ги подкрепяме. Считаме обаче, че нещата, които дискутираме са в същината на тези генерални въпроси, които той постави на обсъждането, но въпросът по отношение на газ релийз програмата, по която многократно и ние сме изразявали позиция, подкрепяме я, но наистина трябва да бъдем внимателни. Това е с оглед да не се изземват количества от клиентите, за да могат да се пускат на търговците. Сигурен съм, че има количества, които могат да се освободят на тази платформа и които могат да допринесат наистина за повишаване на ликвидността. Според мен има абсолютно адекватни действия, които могат да се предприемат в тази посока. Те не се касаят толкова до тези Правила за търговия и до документите, които разглеждаме в момента. Затова си позволих сега да взема думата, за да кажа, че всъщност ги подкрепяме, но трябва Комисията да определи къде точно Комисията да намери отражение. Това е повече по отношение на дейността на „Булгаргаз“ като обществен доставчик и къде може да предоставя услугата при регулирани и нерегулирани цени. Надявам се в скоро време това нещо да можем да го поставим на дискусия, тъй като даже след малко, в другото изказване, очаквах да задам този въпрос, че договорът на „Булгаргаз“, който е за доставка, е изключително важен в случая, но той е обвързан и с условията, които Комисията налага към него за начина по който да осъществява своята дейност. Това е една тема, която изключително ще допринесе за ликвидността на платформата, която ще се създаде. Подкрепяме това, което е казано от колегата с тези уточнения.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Друго изказване не виждам. Обръщам се към представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Вие сте вносителите на предложенията.

Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Напълно бихме изказали становище, което подкрепя становището на г-н Йорданов. По отношение на факта, че така предложените изменение, както в Правилата за балансиране, така и в Правилата за търговия, са минимални и са фокусирани основно, да не кажа единствено, върху отпадането на временни мерки и за възможността за изпълнение на Регламента в цялост, а именно – въвеждането на платформа за търговия. Това беше и целта на внасянето на тези три документа. Нашата цел не е била да разрешим всички възможни стоящи на дневен ред проблеми, а по-скоро да изпълним основното си задължение по Регламента. Ето защото платформата на този етап ще представлява основно инструмент, който да отговаря и да посреща изискванията на Регламента, а именно изискването за възможност за търговия с краткосрочни стандартизирани продукти. Това не означава, че няма концепция за развитието им. Напротив. Целта е да се развиват нови и нови сегменти, нови и нови механизми за доставка на газ от външни източници и осигуряване на ликвидност. Като първа стъпка ще бъде изпълнението на Регламента за предлагане на описаните в него продукти. Разбира се, в интерес на всички ще бъде да се развият ефективно и по най-правилния начин, включително и с програми за освобождаване на газ и капацитет, включително с други механизми market making и доставка на ликвидност от други източници. Това се коментира, разработва, внедрява като част от правилата на платформата. Това, че не е намерило отражение в тези внесени за разглеждане документи не значи, че това не са въпроси, които не се разглеждат с особено внимание и детайли. Все пак всичко се прави в интерес на пазара на първо място. По отношение на коментара на колегата от „Булгаргаз“ относно неточности в предоставяне на информацията за балансов статус. Ще се наложи отново да кажем, че „Булгартрансгаз“, в качеството си на оператор, който трябва да обезпечава измерването на количества и предоставянето на информация за разпределени количества и за балансов статус, има задължение по регламент да предоставя такава два пъти на ден, в рамките на газовия ден. Нашата платформа за търговско диспечирание е разработена да осигурява тези данни на всеки кръгъл час. Изказаното относно действие или бездействие вероятно покрива случаите на техническа грешка в липса на измерване на даден прибор. Да, случват се

такива ситуации, но това е техника. Случва се при всяка една техника. Именно затова сме дали предложения в Правилата за търговия, които да покриват именно случаите с грешки в измерването. За тези конкретни случаи в т. 9 на чл. 22, ал. 2 сме предложили конкретният текст, по който ще доразработим писменото си становище, за да се покрият тези ситуации и ползвателите да са спокойни, че в тези случаи могат да коригират своите електронни протоколи. По отношение на възможностите за раздвижване и развитие на пазара. Операторът на преносната мрежа направи немалко усилия в последната година – динамично се преизчислява капацитетът, повишават се основните IP-та със съседни държави. Виждате, че от Гърция се повиши четири пъти капацитетът, което донесе сериозно раздвижване на пазара. Предполагам, че много ползватели биха се съгласили с това, което естествено ще се отрази, вярваме, позитивно и на развитието на платформата за търговия, както за краткосрочните продукти, така и в по-дългосрочен план.

Н. Николов – началник отдел в „Булгаргаз“ ЕАД:

Само една бележка да направя относно достоверността на данните. Както казах и в своето изказване, напълно съм съгласен, че това е техника. Ние прекрасно сме запознати с техническия аспект на нещата и не можем да не кажем още един път, че колегите направиха изключително много, но „Булгаргаз“ ЕАД като мрежови ползвател (и смятам, че е в интерес на всички мрежови ползватели) иска да се изработи механизъм в информационната система. Да, те препокриват изискванията на Регламента и вместо два пъти дават на всеки час, но да има механизъм при който при нарушаване на комуникацията със съответните точки по някакъв начин предоставената информация от мрежовите ползватели да бъде маркирана по някакъв особен начин, в който да се посочва, че информацията от определена точка не е достоверна. Самите ние имаме възможността да се свържем с клиентите на място и да получим информация от първа ръка - какво точно се случва.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Обръщам се към работната група. Г-жо Иванова, имате думата.

А. Иванова – директор на дирекция „Природен газ“:

Правилата за балансиране се приемат на основание Правилата за търговия с природен газ. В тази връзка те са развитие на Правилата за търговия и уреждат реда и условията за извършване на балансиране на мрежата. Както казах и преди, тяхната промяна е свързана именно с привеждане на регулаторната рамка в съответствие с изисквания за прилагане в цялост на Регламент № 312. В този смисъл становища, които касаят конкретни разпоредби във връзка с прилагането на Регламента очакваме да получим в писмен вид, за да можем да ги отразим. Тук бяха поставени доста технически въпроси, които ако има начин да бъдат отразени – това ще бъде направено.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги, обръщам се към Вас.

А. Йорданов:

Този път ще бъда съвсем кратък. Бях по-пространен при предишното изложение. Плановите са хубаво нещо. Концепциите за развитие на платформата също са хубаво нещо. За мен обаче остана един неясен въпрос. Той е именно в отношението на регулатора към правилата за функциониране на платформата. Единственото нормативно установено изискване в това отношение е в Регламент № 312, доколкото регулаторът следва да одобри платформата, но платформата е все пак само една информационна услуга и техническа платформа. Правилата за нейното функциониране са нещо съвсем различно. Този въпрос според мен остана неуреден и в Правилата за търговия, и в Правилата за балансиране, за което изразявам известно съжаление, защото в качеството на

представител на регулатора в случая се чудя как ние въобще бихме могли да контролираме изпълнението на тези правила.

Петя Иванова – главен експерт в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Плановете във връзка с кореспонденцията между „Булгартрансгаз“ ЕАД и ГХ „Балкан“ са да има заявление по реда на чл. 22, параграф 3 от Регламента. Приложенията към това заявление следва да докажат, че платформата отговаря на изискванията на Регламента. Можем да разработим един списък и обхват на тези документи, които ще докажат, че платформата отговаря на изискванията, а именно: начин на функциониране, продуктите, които се предлагат и начина на търгуването им. Смятаме, че това може да се докаже и като се представи предметът на правилата за функциониране на платформата, защото там детайлно ще бъдат разписани всички тези моменти по отношение предлагането на продукти, начин на търгуване, начин на тарифиране, въобще начин на организация на платформата, начин на свързване в системата на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Всичко това ще бъде част от правилата и потенциално част от заявлението.

А. Йорданов:

Да, аз благодаря за тези уточнения, които направихте. Те са важни за другите участници в обсъждането. Все още за мен остава неясен фактът чий акт ще бъдат правилата на оператора на платформата и какво точно отношение следва да има регулаторът към тях и към тяхното прилагане. Другият по-интересен въпрос извън контекста на Регламент № 312 е свързан с Регламент № 1227 за прозрачността и интегритета - доколкото регулаторът има определени функции по мониторинг на пазара и доколкото търговията с природен газ не е лицензионна дейност. Аз продължавам да си задавам въпроса как регулаторът би могъл да установи всички пазарни участници на пазара на природен газ. Това може да е свързано и с правилата за регистрация на платформата за търговия отчасти, така че впоследствие да може да осъществява функциите си по превенция и по налагане на административни наказания в случай на нарушения по REMIT, но това би било невъзможно, ако регулаторът въобще не знае кои са пазарните участници. Съгласно българското законодателство, всеки регистриран на територията на България по установения ред търговец е потенциален пазарен участник на пазара на природен газ.

Кирил Равначки – изпълнителен директор на ГХ „Балкан“:

Аз искам само да вметна, че в техническото разработване на платформата е предвиден модул, който да отговаря изцяло за т. нар. REMIT reporting. В тази връзка борсата ще бъде регистрирана като организиран пазар, който следва да изпълнява такива функции, вменени от въпросния регламент, който цитирахте. Всички сделки ще бъдат докладвани и сделките, при които има съмнение за манипулация следва да бъдат докладвани към регулатора, т.е. към КЕВР.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Не виждам друго желание за изказване. Преди да закрия това второ обществено обсъждане за деня, и в този случай ще насроча закрито заседание, на което Комисията ще се произнесе с решение по Правилата за балансиране, на 11.07.2019 г. от 10:00 часа.

На 11.07.2019 г. от 10:00 ч. ще се проведе закритото заседание за приемане на решение относно Правила за балансиране на пазара на природен газ

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-27/08.05.2019 г. до заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от ЗЕ относно провеждане на обществено обсъждане на 15.05.2019 г. от 10:15 часа.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(Р. Осман)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Д. Кочков)

.....
(П. Трендафилова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(Н. Косев - главен експерт)